

ՎԵՐԹԻՆ ՈՒ ԱՌԱՋԻՆ ԶԱՆԳԵՐԻ ՄԻԶԵԿ...

Կյանքն ավարտ չունի, այն պարզաբն բաժանվում է փոլերի, որոնք ժամանակի ընթացքում ծնվում ու ավարտին են հասցվում: Դրամցից ահավասիկ առաջինը՝ դրամցական վերջին զանգն է: Կյանքի շեմին կանգնող երիտասարդի ամենակարեւոր սկիզբն ու հրաժեշտը՝ մանկությանը: Այդ օրը բոլորը գեղեցիկ են, եւ կարեւոր գեղեցիկ հոգով, որովհետեւ լավատեսությամբ են առաջնորդվում, զգումով ու հավատով առ լավագույնն ու բարին, որովհետեւ աչքերում, խոսքերում ու գործողություններում պատախանատվություն ու վճռականություն կա, երախտագիտություն ու շնորհակալություն ուսուցչին, ծնողին... Եվ ամեն տարի նոյնը. վերջին զանգը, ասես անգամ, ինչում է արաջին անգամ: Բայց կա մի տարօրինակ զգացում, որ տարեցութիւն առավել է ծննդում նրանց, ով իսկապես նուահոց է Թթիլիսի հայկական դպրոցի գոյությամբ: Տարօրինակ, որովհետեւ պետությունը տրամադրում, իսկ հասցեատերը մերժում է ամենակրեւորներից մեկը:

Քառալեզու շրջանավարտ

Մայիսի 18-ն է: Մայրաքաղաքի թիվ 104 հայկական դպրոցում ենք: Այստեղ են Հայաստանի Հանրապետության դեսպան Ռուբեն Սարդյանը, Հայ Առաքելական Ուղղափար Եկեղեցու Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Վազգեն Եպիսկոպոս Միրզախանյանը, Վրաստանի կրթության եւ գիտության նախարարության փորձագետ Կարինե Մանուկյանը, «Վրաստան» թերթի գլխավոր

լացի՝ տիրապետող միանգամից չորս լեզուների՝ հայերեն, վրացերեն, անգլերեն ու ռուսերեն: Այդ լեզուներով է ընթանում է միջոցառումը. արդեն իսկ իր տարբերությունը ընդգծելով երկիր դպրոցների շրջանում: Անցած տասներկու տարին, շրջանավարտներն ընդամենը երկու ժամում ամփոփելու բացարկի հնարավորություն ունեն: Կատակում են, լրջանում, արտասպում... պարում ու երգում, շնորհակալ լինում, խոնարհում անխստիր բոլոր ուսուցիչների ու նաեւ դպրոցի ողջ աշխատակազմի առջևեւ: Նրանց հակադարձում է դահլիճը՝ ծափահարում, ոգեշորում, ամենաբարձր գնահատականը տալիս, կյանքը ուղղորդում... եւ, զիտես ինչու, շնորհակալ լինում ծնողներին, որ երեխաներին հայկական դպրոց են բերել: Նենց այդ պահին սկսվում է այն տարօրինակ զգացումը, որ կոչվում է ան-

խնբագիր Վաճ Բայրությանը, Թթիլիսիի Պ.Ականյանի անվան պետհայդրամայի գեղարվեստական դեկավար Արմեն Բայանցույանը. «Հայաստուն» կրթամշակութային կենտրոնի տնօրին Լեւոն Չիդիյանը, կենտրոնի կրթական բաժնի դեկավար Եվգին Մարկոսյանը, համայնքային կառույցների դեկավարներ, դպրոցի մանկավարժներ՝ հանձնին տնօրին Իրինա Ժամկոյշյանը եւ ավարտական դասարանի դաստիկ Գյուլնարա Շարությունովայի, նաեւ ծնողներ, հարազատներ... Բեմին 19 աշակերտ է. մեկը մյուսից գեղեցիկ, մեկը նյուսից խե-

պատախան ինչուի:

Անպատախան ինչուներ...

Թիվ 104-ը միշտ կենտրոնական դպրոց է եղել եւ՝ մնում: Գտնվում է մայրաքաղաքի կենտրոնում (Արքոնելի 5), Ազատության հրապարակից 250 մետր հեռավորության վրա: Հայտնի է նաեւ տարբեր տարիների իր հայտնի շրջանավարտներու: Այսօր էլ դպրոց են գալիս բաղադրի հեռավոր ծայրանատերից, երբեմն երեք տրանսպորտ փոխելով, բայց գալիս են եւ ապահովում դպրոցի 302 աշակերտի գոյությունը: Դպ-

րոցում ամեն օր տեսանելի փոփոխություններ են նկատվում սկսած ներքին հարդարություն, մինչեւ կրթական մաս: Նույնիսկ անցած տարի դպրոցում բացվեց երկու առաջին դասարանը յուրաքանչյուրում 16 հոգի:

Թթիլիսիի Մետրոնշենի հայաշատ թաղամասում գործում է թիվ 103-ը՝ հայկական մասնաճյուղով, որն այս տարի շրջանավարտ չունի: Չունի նաեւ 5-րդ դասարան: Մնացած բոլոր դասարանները գործում են: Այս պահին գրանցված առաջին դասարանցիները ընդամենը 7-6 են, երկրորդ դասարան փոփոխություն է 9 հոգի, իսկ մյուս տարի դպրոցը կավարտի 12 հոգի, աշակերտների ընդհանուր թիվը 104 է: Դասարանների բացակայությունն այս դպրոցում պայմանավորվեց շենքի անմշիթքար վիճակով եւ՝ ոչ մասնագետի պակասով կամ պետության մեղքով: Եվ սակայն, երբ անցյալ տարվանց դպրոցն ունեցավ մայրաքաղաքի ամենաբարձր չափանիշներին համապատասխանող շենքը, ըստ մանկավարժների, ոչինչ չփոխվեց... հայ ծնողն իր երեխային ռուսական դպրոց տանելուց չնահանցեց մեջքերելով Ուսաստան մեկնելու ծեծված ու իրականության շիապատախանող տարբերակը:

Արդյունքում եւս մեկ դպրոց «ոչնչացավ»...

Արդյունքում եւս մեկ դպրոց «ոչնչացավ»... Այս դպրոցը կենտրոնական դպրոց է եղել եւ՝ մնում: Գտնվում է մայրաքաղաքի կենտրոնում (Արքոնելի 5), Ազատության հրապարակից 250 մետր հեռավորության վրա: Հայտնի է նաեւ տարբեր տարիների իր հայտնի շրջանավարտներու: Այսօր էլ դպրոց են գալիս բաղադրի հեռավոր ծայրանատերից, երբեմն երեք տրանսպորտ փոխելով, բայց գալիս են եւ ապահովում դպրոցի 302 աշակերտի գոյությունը: Դպ-

րոցում կերպարված գրականության դասասնների մոտան օրվա 9 հերոսները՝ Վիկտորյա Շարությունյանը, Անի Լաշինյանը, Բեգլար Այվազյանը, Էմիլիա Պանինան, Լեւոն Դանելյանը, Եղագար Մինասյանը, Սերի Օգանեսյանը, Արթուր Սողոմոնյանը եւ Ռիտա Թումազյանը:

Այս մասին շատ են գրել: Եվ էլի կարեն: Կգրեմ, որպես ոչ միայն լրագրող, այլև պատմության համար գրող ականատես, ում աչքի առաջ փակվում են հայկական դպրոցները, հենց այս կերպությունը գրացնելու առաջին դասարանը ներդրելու առաջին դպրոցը կերպությունը գրանցված է առաջին դպրոցի մեջքը՝ թիվ 104-ը: Եվ, ի վերջո, այն ականատեսի, ում երկու զավակն էլ այսօր հայկական դպրոցի սան է:

Համենայնեպս, ցավակի է դառնալ ոչնչացման եւ ոչ վերածննի ականատես... ԳԱՅԱՆԵ ԲՈՍՏԱՆՉՅԱՆ

Այս մասին շատ են գրել: Եվ էլի կարեն: Կգրեմ, որպես ոչ միայն լրագրող, այլև պատմության համար գրող ականատես, ում աչքի առաջ փակվում են հայկական դպրոցները, հենց այս կերպությունը գրանցնելու առաջին դասարանը ներդրելու առաջին դպրոցը կերպությունը գրանցված է առաջին դպրոցի մեջքը՝ թիվ 104-ը: Եվ, ի վերջո, այն ականատեսի, ում երկու զավակն էլ այսօր հայկական դպրոցի սան է:

Համենայնեպս, ցավակի է դառնալ ոչնչացման եւ ոչ վերածննի ականատես... ԳԱՅԱՆԵ ԲՈՍՏԱՆՉՅԱՆ

Այս մասին շատ են գրել: Եվ էլի կարեն: Կգրեմ, որպես ոչ միայն լրագրող, այլև պատմության համար գրող ականատես, ում աչքի առաջ փակվում են հայկական դպրոցները, հենց այս կերպությունը գրանցնելու առաջին դասարանը ներդրելու առաջին դպրոցը կերպությունը գրանցված է առաջին դպրոցի մեջքը՝ թիվ 104-ը: Եվ, ի վերջո, այն ականատեսի, ում երկու զավակն էլ այսօր հայկական դպրոցի սան է:

Համենայնեպս, ցավակի է դառնալ ոչնչացման եւ ոչ վերածննի ականատես... ԳԱՅԱՆԵ ԲՈՍՏԱՆՉՅԱՆ

Այս մասին շատ են գրել: Եվ էլի կարեն: Կգրեմ, որպես ոչ միայն լրագրող, այլև պատմության համար գրող ականատես, ում աչքի առաջ փակվում են հայկական դպրոցները, հենց այս կերպությունը գրանցնելու առաջին դասարանը ներդրելու առաջին դպրոցը կերպությունը գրանցված է առաջին դպրոցի մեջքը՝ թիվ 104-ը: Եվ, ի վերջո, այն ականատեսի, ում երկու զավակն էլ այսօր հայկական դպրոցի սան է:

Համենայնեպս, ցավակի է դառնալ ոչնչացման եւ ոչ վերածննի ականատես... ԳԱՅԱՆԵ ԲՈՍՏԱՆՉՅԱՆ

Այս մասին շատ են գրել: Եվ էլի կարեն: Կգրեմ, որպես ոչ միայն լրագրող, այլև պատմության համար գրող ականատես, ում աչքի առաջ փակվում են հայկական դպրոցները, հենց այս կերպությունը գրանցնելու առաջին դասարանը ներդրելու առաջին դպրոցը կերպությունը գրանցված է առաջին դպրոցի մեջքը՝ թիվ 104-ը: Եվ, ի վերջո, այն ականատեսի, ում երկու զավակն էլ այսօր հայկական դպրոցի սան է:

Համենայնեպս, ցավակի է դառնալ ոչնչացման եւ ոչ վերածննի ականատես... ԳԱՅԱՆԵ ԲՈՍՏԱՆՉՅԱՆ

Այս մասին շատ են գրել: Եվ էլի կարեն: Կգրեմ, որպես ոչ միայն լրագրող, այլև պատմության համար գրող ականատես, ում աչքի առաջ փակվում են հայկական դպրոցները, հենց այս կերպությունը գրանցնելու առաջին դասարանը ներդրելու առաջին դպրոցը կերպությունը գրանցված է առաջին դպրոցի մեջքը՝ թիվ 104-ը: Եվ, ի վերջո, այն ականատեսի, ում երկու զավակն էլ

